

Čís. 8233.

V ustanovení § 1295, druhý odstavec, obč. zák. došla výrazu všeobecná zásada, že nelze poskytnouti soudní ochranu žalobě, právnický sice odůvodněné, ale čelící v pravdě jen k šikáně žalovaného.

Pokud se nemůže pronajímatel domáhati na nájemníku odstranění vlajkové vývěsní tabule na domě.

(Rozh. ze dne 18. srpna 1928, Rv I 1938/27.)

Žaloba pronajímatelky proti nájemci, by odstranil vlajkovou firemní tabuli na domě, ježto prý hyzdí esthetický vzhled domovního průčelí, byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Časy šikány právně trpěné jsou dávno ty tam a vlastně, hledí-li se k oblasti římského práva, ani nikdy nebyly neb aspoň vetřely se v soudní praxi jen neoprávněně, proti vůli právních norem, neboť už římské právo mělo řadu předpisů, jimiž zakazovalo šikánu jakožto počínání přičící se dobrým mravům, načež moderní právo od času německého občanského zákona má pro ten zákaz generální doložku, která převzata byla třetí novelou i do zdejšího občanského práva. § 226 něm. obč. zák. předepsal, že výkon práva je nepřipustný, má-li za účel jen škodu druhého, t. j. neslouží majiteli práva k hospodářskému účelu, nýbrž sleduje právě jen účel, druhému činiti hospodářské nepříjemnosti, tak na př. když kdo kopá cisternu na své půdě, které nepotřebuje naprosto k žádnému hospodářskému účelu, nýbrž činí tak jen proto, by studně sousedova vyschla, nebo když kdo vystaví zeď beze vší hospodářské potřeby jen proto, by sousedovi odňal vyhlídku (u Justiniana v novele 63 vyhlídku na moře), což se v německé praxi ode dávna nazývá zdí nebo stavbou závistnou (Neidbau), jakou už před něm. obč. zákonem provinciální předpisy bavorské dávno zapovídaly, a pod. Tento předpis převzala III. novela a umístila ho v § 1295 druhý odstavec obč. zák., jenž zakazuje výkon práva, když se děje zřejmě za dolosním účelem druhému škoditi, t. j. beze všeho vlastního prospěchu, tedy jen za účelem šikány. § 1295 ovšem nepraví, jako předpis německý, že výkon práva je nepřipustný, nýbrž že zavazuje k náhradě škody, ale to vychází na jedno, protože (čemuž motivy arcí nevyrozuměly) náhrada škody záleží podle § 1323 obč. zák. především v znovuzřízení dřívějšího stavu, v souzeném případě tedy v zachování stavu posavadního, v nepřipustnosti odstranění umístěné vlajkové tabule z domnělého důvodu výkonu žalobkynina vlastnického práva. Dojem šikány činí i žaloba dovoatelky, když tato hájí žalobou své vlastnické právo jako pronajímatelka a nedovede na ospravedlnění těžkostí, jež žalovanému zákazem chce způsobiti,

uvéstí žádný vlastní zájem, nedovede ani odvolání udati nic jiného, než že naráží na esthetický vzhled domovního průčelí. Připustiti sluší, že by zájem esthetický stačil, ale žalobkyně není právě s to tvrditi ani ten, nýbrž jen nadhazuje, že kdyby nájemník měl míti volnost ve volbě tvaru a umístění svých firem, mohl by zkaziti průčelní pohled na dům, že však se to v souzeném případě stalo, naprosto netvrdí, naopak připouští, že už tam jsou jiné vlajkové tabule, ale omlouvá to jedině tím, ty že byly tam umístěny s jejím svolením, z čehož jasně zřejmo, že jí nejde o nic jiného než o justament vlastnice, neboť nebyly-li tvar a umístění tabulí při smlouvě ujednány, musil nájemník právem míti za to, že bude moci voliti tvar a umístění obvyklé, také na domě žalobkynině už se vyskytující, tedy i vlajkové, s jakým lze se shledati napořád ve všech městech. Tato důvěra nájemníková nesmí býti zklamána, nehledíc ani k tomu, že pronajímatelka zvoleným tvarem a umístěním tabule netrpí žádnou majetkovou újmu na svém vlastnictví, tedy ani v ohledu hospodářském ani v esthetickém. Když tedy umístění a tvar vývěsní tabule žalovaného jest v rámci účelu, ku kterému nájemní smlouvu uzavřel a tedy v rámci jeho nájemních potřeb žalobkyni už při smlouvě známých, nemůže mu ona z důvodu domnělého výkonu práva vlastnického v tom brániti, svého vlastnictví jen na jeho škodu užívat.

Čís. 8234.

Mohl-li řidič autobusu při patřičné bdělosti tušiti náledí, měl jeti rychlostí co nejmenší, by byl pánem vozu a mohl, když již cestující nevysadil, kdykoliv zastaviti.

(Rozh. ze dne 18. srpna 1928, Rv II 598/27.)

Jde o úraz při převrhnutí se poštovního autobusu, o němž po prvé rozhodl Nejvyšší soud v rozhodnutí čís. sb. 4893. *P r o c e s n í s o u d* prvé stolice neuznal po té žalobní nárok důvodem po právu, o *d v o l a c í s o u d* napadený rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d usnesením ze dne 7. prosince 1926, Rv II 130/26 (neuveřejněno) zrušil rozsudek odvolacího soudu a vrátil mu věc, by po případném dalším jednání učinil příslušná skutková zjištění a znovu rozhodl. *O d v o l a c í s o u d* uznal po té zažalovaný nárok důvodem po právu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovoláním.

D ů v o d y:

Rozporu se spisy tu není, neboť, co dovolání napadají, je spíše závěr, který odvolací soud z výpovědí svědků, jež řádně uvedl, vyvozuje, avšak i závěr ten odpovídá logice a nelze ho tedy za nesprávný míti. Ostatně tento důvod jest vedlejším, protože, i kdyby zjištění skutková neb závěr z nich čerpaný byly nesprávné, nemělo by to na správnost rozhodnutí